

Trends in the Development of the Legal Framework of the Stabilization Proceedings According to the Proposed Changes in the Commercial Law

Milena Tsvetkovska - Chief Assist. Prof. PhD
University of Economics - Varna, Varna, Bulgaria
tsvetkovska@ue-varna.bg

Abstract

In the month of May 2022, a Draft Law on Amendments and Supplements to the Trade Law was proposed for public discussion, which envisages serious changes in the matter of merchant stabilization. The present study aims to examine some of the proposed changes in the matter of stabilization proceedings, in comparison with the current legal framework and with the provisions of Directive (EU) 2019/1023. The topicality of the topic is determined by the need to achieve harmonization in the legal framework of individual member states, which is synchronized with European standards and creates effective mechanisms for the preventive restructuring of viable enterprises with financial difficulties.

Keywords: stabilization plan, harmonization, merchant failure, trends

JEL Code: K20

Introduction

В последните години в рамките на Европейския съюз се утвърждава тенденция за създаване на минимални стандарти за сигурност на правата на гражданите от страните-членки и гарантиране на инвестициите. Тази тенденция е „продължение на законодателния подход в световен мащаб да бъдат регламентирани процедури, които да предоставят ефективен механизъм за стабилизиране на предприятията при наличието на застрашаваща неплатежоспособност“ (Zafirova et al., 2019, с. 78). В реализация на тази цел е и политиката за предвиждане на възможности за реструктуриране на дейността на търговците, изпитващи финансови затруднения и подпомагането им в един ранен етап с оглед предотвратяването на образуването на производство по несъстоятелност, което да осигури една по-голяма сигурност както на самите тях, така и да даде закрила на кредиторите им и не на последно място и на заетите в техните предприятия служители. Следва да се има предвид, че производството за възстановяване на икономическата стабилност на търговец в затруднение следва да отговаря не само на условието за равнопоставеност и гарантиране на правата на кредиторите, но и да осигурява бързина и икономичност с оглед на разходите, за да може да се запази икономическата стабилност на длъжника (Георгиев, 2017). Разпоредбите на новата част пета относно стабилизационното производство са приети в изпълнение на Препоръката на Европейската комисия (ЕК) от 12 март 2014 г. за нов подход към фалита и несъстоятелността на предприятията (European Commission, 2014), както и на Препоръката на Съвета от 14 юли 2015 г., съдържаща становище относно Конвергентната програма за България за 2015 г. за подобряване на инвестиционния климат чрез всеобхватна реформа на правната уредба на несъстоятелността (Council of the European Union, 2015) и възприемане на препоръките на Комисията за преодоляване на макроикономическите дисбаланси въз основа на най-добрите европейски практики (Матеева, 2016, с. 45). С тези актове на институциите на ЕС държавите членки бяха приканени да въведат във вътрешните си законодателства ефективни процедури, предхождащи откриването на производство по несъстоятелност, с цел подпомагане на непосредствено застрашени от неплатежоспособност, но икономически жизнеспособни длъжници да реструктурират дейността и задълженията си и по такъв начин да избегнат несъстоятелността (Ehret et al., 2016, p.18). Във връзка с тези препоръки бяха въведени и изменения на Търговския закон, обнародвани през месец декември 2016 г., които влизат в сила от 01.07.2017 г. С тях се създаде производството по стабилизация на търговеца,

уредено в Част пета. Главното предназначение на института на стабилизация на търговец е да бъде правен инструмент за предотвратяване откриването на производство по несъстоятелност чрез сключване, по реда на особено съдебно производство, на споразумение между един действително и непосредствено застрашен от неплатежоспособност търговец и неговите кредитори относно начина на изпълнение на задълженията, чрез което да се позволи продължаване на дейността на търговеца (Матеева, 2016, с. 9). Наред с това производството за възстановяване на икономическата стабилност на търговец в затруднение следва да отговаря не само на условието за равнопоставеност и гарантиране на правата на кредиторите, но и да осигурява бързина и икономичност с оглед на разходите, за да може да се запази икономическата стабилност на длъжника (Георгиев, 2017). Съществена особеност на производството по стабилизация е изискването за бързина (Маданска, 2017, с. 80), което дава основание на някои автори да го определят като конфиденциално производство (Тянкова, 2017, с. 60). Изключителната важност и актуалност на производството по стабилизация се определя от факта, че в последните години все повече търговци изпадат във финансова криза, дължаща се на обективни причини. В същото време поради трансграничния характер на търговските отношения е необходимо законодателството на отделните държави-членки да бъде хармонизирано.

В изпълнение на това през 2019 г. беше приета Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за рамките за превантивно реструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за реструктурирането и несъстоятелността)¹. В изпълнение на препоръките на Директивата се налага да бъде усъвършенствана материята относно производството по стабилизация на търговеца с цел разширяване на възможностите за неговото прилагане и постигането на по-ефективни резултати. С оглед на това през 2022г. Министерският съвет внесе за обсъждане в Народното събрание Проект за изменение и допълнение на Търговския закон (47-202-01-40/26.07.2022 г.), който беше поставен за обществено обсъждане. В настоящото изследване се анализират препоръките, заложи в Директивата за реструктурирането и несъстоятелността, както и предлаганите изменения съобразно така предложения проект, като се правят изводи до каква степен те биха отговорили на изискванията за хармонизация и усъвършенстване на материята относно стабилизацията на търговеца.

1. Препоръки на Директивата за реструктурирането и несъстоятелността

Като основна цел на директивата е заложено подпомагането на доброто функциониране на вътрешния пазар и да се премахнат пречките за упражняване на свободното движение на капитали и свободата на установяване, които произтичат от разлики между националните законодателства и производствата по превантивно реструктуриране, несъстоятелност, опрощаване на задължения и забрана за осъществяване на дейност. С оглед на това е необходимо да се гарантира, че жизнеспособните предприятия с временни финансови затруднения ще разполагат с достъп до ефективни национални рамки за ефективно реструктуриране, което ще им даде възможност да продължат да осъществяват дейността си. Идеята на Директивата е да се даде втори шанс на добросъвестните търговци чрез промяна на състава, условията или структурата на техните капиталови структури, както и чрез опрощаване на техните задължения в разумен срок като тенденцията е за скъсяване на продължителността на производството по стабилизация, което би довело до по-голяма събираемост на вземанията на кредиторите, тъй като по-дългите срокове обикновено водят

¹ OJ L 172, 26.6.2019, p. 18–55

до допълнителни загуби за длъжника и за неговата стопанска дейност. Специално внимание е отделено на изводът, че би следвало в различните държави-членки да се разшири наборът от ефективни производства, които дават възможност за реструктуриране на предприятията на по-ранен етап, като се ограничи прибягването до извънсъдебни договорености.

С цел по-ясно очертаване на рамките на приложимост на производствата по реструктуриране в Директивата се посочват и субектите, спрямо които тя не би следвала да се прилага. Изключват се от приложното поле на Директивата длъжници, които представляват застрахователни и презастрахователни предприятия, кредитни институции, инвестиционни посредници и предприятия за колективно инвестиране, централни контрагенти, централни депозитари на ценни книжа. Дава се възможност на държавите-членки да изключат от приложното поле и други финансови субекти, предоставящи финансови услуги, спрямо които се прилагат сравними разпоредби и се упражняват правомощия за намеса. Основание за изключването им е аргументът, че спрямо тези длъжници се прилагат специални разпоредби и националните надзорни органи и органи по реструктурирането разполагат с широки правомощия за намеса във връзка с тях. По същите съображения е уместно от приложното поле на настоящата директива да се изключат и публичните органи съгласно националното право. Освен това държавите членки следва да могат да ограничат достъпа до рамките за превантивно реструктуриране, като го предоставят само на юридически лица, тъй като финансовите затруднения на предприемачите могат да бъдат ефективно разрешени не само посредством производства по превантивно реструктуриране, но също и чрез производства, водещи до опрощаване на задължения, или чрез неформално реструктуриране, основано на договорни споразумения.

С оглед на насърчаването на длъжника да поддаде своевременно заявление за превантивно реструктуриране, се препоръчва на държавите-членки да предвидят във вътрешното си законодателство назначаването на специалист в областта на реструктурирането, назначен от съдебен или административен орган за изпълнение, който да подпомага длъжника или кредиторите при изготвянето или договарянето на план за реструктуриране, да осъществява надзор на дейността на длъжника по време на договарянето на плана за реструктуриране и да поеме контрол върху имуществото и дейността на длъжника в зависимост от конкретните му нужди по време на договарянето.

Засилващата се тенденция в областта на несъстоятелността е към установяване на превантивни решения, каквото е и производството по стабилизация на търговеца с оглед на това, че то има за цел възстановяването на неговото предприятие или поне спасяването на все още икономически жизнеспособните му части. Подчертава се, че всяка дейност по реструктуриране, и особено ако е в голям мащаб и със значително въздействие, следва да се основава на диалог със заинтересованите страни.

Директивата съответства на Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета, който е насочен към въпроси, свързани с превантивните производства за насърчаване на икономически жизнеспособни длъжници чрез утвърждаване на минимални материално правни стандарти². Тяхна основна задача трябва да е намаляване на разходите за реструктуриране както за длъжниците, така и за кредиторите, което в редица случаи възпрепятства ранното реструктуриране.

В директивата се акцентира и на факта, че е необходимо да бъде осигурена ясна, актуална и лесна за използване информация относно достъпните производства по превантивно реструктуриране, така че длъжниците, които изпитват финансови затруднения да бъдат стимулирани да предприемат подходящи действия на ранен етап. Подходящ начин за това би била въвеждането на механизми за подаване на сигнал, които показват кога длъжникът не е извършил определени видове плащания, като например при неплащането на

² OJ L 141, 5.6.2015, p. 19–72

данъци или социално осигурителни вноски. Освен това държавите-членки следва да предоставят онлайн достъп до информацията относно системата за ранно предупреждение, например на специален уебсайт или уебстраница.

На следващо място в Директивата се отбелязва, че рамката за реструктуриране следва да е достъпна преди длъжникът да изпадне в несъстоятелност съгласно националното право. В същото време е необходимо да се избегнат злоупотреби с рамките за реструктуриране, поради което планът за реструктуриране трябва да е изготвен по начин, който да може да предотврати несъстоятелността на длъжника и да осигури жизнеспособността на предприятието му. Във връзка с това се предвижда възможност за държавите-членки да въведат тест за жизнеспособност на длъжника като условие за достъп до реструктурирането. Този тест обаче следва да се провежда без да се накърняват активите на длъжника, като в същото време не трябва да се изключва правото на държавите-членки да поискат от него да докаже за своя сметка жизнеспособността си.

По отношение на плана за реструктуриране Директивата предвижда, че следва да се определят минимални стандарти за неговото съдържание, като в същото време се остави възможността на държавите-членки да изискват допълнителни обяснения относно критериите за групиране на кредиторите при частично обезпечение на задълженията. В плана за реструктуриране задължително трябва да присъства информация за длъжника; неговите активи и пасиви; описание на икономическото му положение; засегнатите страни и техните вземания, както и класовете, в които са групирани с цел приемане на плана на всеки клас; идентификация на специалиста по реструктурирането; предложените мерки за реструктурирането и тяхната продължителност; прогнозираните финансови потоци на длъжника; мотивите, обясняващи реални изгледи за предотвратяване на несъстоятелността и осигуряване жизнеспособността на стопанската дейност на длъжник.

С оглед защитата на интересите на кредиторите, засегнати от плана за реструктуриране, се предвижда, че те трябва да могат да гласуват при неговото приемане. Това би могло да се осъществи под формата на официален процес на гласуване и постигане на съгласие при наличие на необходимо мнозинство, като в същото време се предвиди възможност за присъединяване към плана на засегнатите страни, които не са участвали в гласуването. Въвежда се понятието „тест за висшия интерес на кредиторите“, което означава преминал тест, от който е видно, че несъгласните с плана кредитори няма да са в по-неблагоприятно положение в резултат на плана за реструктуриране, отколкото щяха да бъдат, ако се приложи обичайният ред на вземанията при ликвидация съгласно националното право, било то случай на ликвидация, независимо дали това означава частична ликвидация или продажба на предприятието като действащо предприятие, или в случай на следващия най-добър алтернативен вариант за действие, ако планът за реструктуриране не е бил утвърден³.

За да се осигури еднаквото и справедливо третиране на сходни по своята същност права, засегнатите страни би трябвало да се подредени в отделни класове съобразно ранга на техните вземания. Като минимум се въвежда минималното изискване обезпечените и необезпечени кредитори да се третират в отделни класове, в рамките на които отделните държави могат да предвидят и повече от два класа включително на различни класове необезпечени или обезпечени кредитори в зависимост от оценката на обезпеченията и класове на кредитори с подчинени вземания. Освен това държавите членки следва да могат да организират в различни класове други видове кредитори, които не притежават достатъчно общи интереси, като например данъчни или социално осигурителни органи.

Във връзка с приемането на плана за реструктуриране Директивата предвижда, че

³ Чл.2, ал.1, т. 6 от Директивата

ако той не е одобрен от всеки клас кредитори с право на глас, може да бъде утвърден от съдебен или административен орган по предложение на длъжник или със съгласието на длъжника и да стане обвързващ за несъгласните с плана класове с право на глас. Това може да стане ако планът е одобрен от мнозинство от класовете засегнати страни, при условие, че поне едни от тези класове е на обезпечени кредитори или е с по-горен клас от обикновения клас обезпечени кредитори, или ако това е невъзможно, поне един от класовете кредитори с право на глас не би получил никакви плащания или не би запазил никакъв интерес или, за когото може с основание да се предположи, че няма да получи какво плащане или че няма да запази никакъв интерес, ако се прилага обичайното класиране по приоритет при ликвидация съгласно националното право. Необходими са също и гаранции, че несъгласните с плана кредитори с право на глас ще са третирани поне толкова благоприятно, колкото всеки друг клас от същия ранг, и по-благоприятно от всеки по-нисък клас, а също и че нито един клас засегнати страни⁴ не може съгласно плана да получи или да задържи повече от пълния размер на своите вземания⁵.

Директивата посочва и конкретните мерки, които биха могли да подпомогнат стабилизацията на търговеца. Една от тях е предвидената гаранция длъжниците да могат да се възползват от спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение, за да се подкрепят преговорите по плана за реструктуриране, като то може да обхваща всички видове вземания, включително обезпечени и привилигирани. Спирането може да е общо, обхващащо всички кредитори или ограничено по отношение на един или повече отделни класове кредитори⁶. Целта на спирането на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение е да се преустанови временно, за срока на спирането, откриването по искане на един или повече кредитори на производство по несъстоятелност, което може да завърши с ликвидация на длъжника.

2. Предлагани изменения на Търговския закон

В отговор на тези насоки на Директивата е и предлаганият проект за изменение и допълнение на Търговския закон, който предвижда подобряване ефективността на правната рамка относно несъстоятелността и оздравяването на длъжника. В мотивите за предлаганите изменения се отчита фактът, че ограниченият брой производства по стабилизация се дължи на многобройните документи и доказателства, които длъжникът следва да предостави на съда като условие за разглеждане на неговата молба за откриване на производство по стабилизация, трудностите при договаряне на план за стабилизация със засегнатите кредитори, продължителността и разноските в производството. Като допълнителна пречка за ефективното протичане на производството се посочва и изискването за надзор върху дейността на длъжника по време на производството по стабилизация и след приключването му с одобрен план, осъществяван от съда и надзорен орган, и дори възможността за пълно лишаване на длъжника от правото да управлява дейността си и да се разпорежда с правата си. Поради това, съобразно с изискванията на Директивата е необходимо въвеждане на производство по реструктуриране, което да е достъпно за длъжници с финансови затруднения при вероятност от несъстоятелност с цел да се предотврати несъстоятелността на длъжника и да се осигури жизнеспособността му.

В Мотивите към Проекта (47-202-01-40/26.07.2022 г.) е посочено, че предлаганите изменения и допълнения в Търговския закон имат за цел да оптимизират законовата уредба

⁴ Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 2 от Директивата „засегнати страни“ означава кредитори, включително работници, където е приложимо съгласно националното право, или класове кредитори и притежатели на дял от капитала, където е приложимо съгласно националното право, чиито вземания или интереси, съответно, са пряко засегнати в план за реструктуриране

⁵ Чл. 11 от Директивата

⁶ Чл. 6 от Директивата

на производството по стабилизация на търговеца.

На първо място в проекта за изменение се предвижда прецизиране на целта на производството. В сегашната си редакция чл. 761 ТЗ предвижда, че производството по стабилизация на търговец има за цел да предотврати откриването на производство по несъстоятелност чрез постигане на споразумение между търговеца и кредиторите му за реструктуриране на предприятието, което да доведе до продължаване на дейността на търговеца. Предлага се текстът да бъде допълнен с посочване на конкретните мерки за реструктурирането на предприятието на търговеца, които биха могли да включват промяна на състава, условията и структурата на активите и пасивите, като сделки и действия на разпореждане и управление с активи, с търговското предприятие или обособена част от него, промяна на органите на управление и други подходящи мерки.

Следващото предлагано изменение е свързано с разширяване на кръга на субектите, по отношение на които производството по стабилизация е неприложимо. Към настоящия момента ТЗ включва към тази категория единствено търговците – публични предприятия, които упражняват държавен монопол или са създадени с особен закон. Като допълнение в проекта за изменение и допълнение на ТЗ се предвиждат и други категории, като например застрахователи и презастрахователи; кредитни институции, получили лиценз от Българската народна банка за извършване на банкова дейност; инвестиционни посредници, получили лиценз от Комисията за финансов надзор; управляващи дружества, национални инвестиционни фондове и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове; централни контрагенти; централни депозитари на ценни книжа; финансови холдинги, смесени финансови холдинги, холдинги със смесена дейност, финансови институции, финансови холдинги майки, със седалище в Република България; пенсионноосигурителни дружества и дружества за допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация. Неприложимостта на производството по стабилизация на посочените субекти произтича от особеността им предмет на дейност и необходимостта от упражняване на специален надзор върху тях.

Във връзка с изискването на Директивата нейното приложно поле да се ограничи само да търговците юридически лица, Проектът предвижда специални правила за несъстоятелността на предприемачите, като за целта въвежда и понятието „предприемач“, каквото до момента у нас не съществува. Предвижда се като такъв да се приема всяко физическо лице, упражняващо стопанска дейност, занаят или професия, доколкото неговото предприятие по предмет и обем не изисква воденето на делата по търговски начин. Тъй като възможните проявни форми на дейност на предприемачите и правния режим за тяхното извършване са твърде разнообразни, легалната дефиниция очертава общо характеристиките на дейността на предприемача и изброява примерно такива дейности. Важно отграничение на понятието „предприемач“ от това за търговец – физическо лице по смисъла на чл. 1, ал. 3 от Търговския закон, е дали предприятието му по предмет и обем изисква воденето на делата по търговски начин. В зависимост от това обстоятелство, по отношение на дейността на физическото лице ще се прилагат или разпоредбите относно търговеца, или тези относно предприемача. Доколкото предприятието на предприемача не изисква воденето му търговски начин, законопроектът предлага създаване на легална дефиниция на предприятието на предприемача. Съгласно чл. 760б, предприятието на предприемача е съвкупност от права, задължения и фактически отношения във връзка с упражняваната от него стопанска дейност, занаят или професия. Предлага се да се създаде нова глава петдесет и втора „а“, озаглавена „Несъстоятелност на предприемача“ с която за първи път се предлага правна уредба на производството по несъстоятелност за физически лица, които са предприемачи. В мотивите към законопроекта е посочено, че между дейността на лицата търговци и предприемачи - за тяхна сметка, на техен риск и отговорност, с цел получаване на доходи или печалба, съществуват редица сходства, поради което е оправдано спрямо предприемачите да бъдат

използвани вече утвърдените правни институти на несъстоятелността и стабилизацията за търговците. Поради това се предлага да се предвиди въвеждането на правила за субсидиарно прилагане на действащите разпоредби и специални правила, където са необходими. В чл. 760в от проектозакона се предвижда, доколкото в тази глава няма особени разпоредби, за производството по несъстоятелност на предприемача се прилагат разпоредбите относно за едноличния търговец.

Друго изменение е предвидено във връзка с изискването на Директивата длъжниците да разполагат с контрол върху своето имущество и ежедневното управление на стопанската си дейност, чрез назначаването на специалист по реструктуриране, В съответствие с тази цел, законопроектът предвижда довереното лице да бъде предлагано от длъжника (чл. 770, ал. 1, т. 12), а необходимостта от назначаването му да се преценява при условията на чл. 772, ал. 1 и 2. Правомощията на довереното лице са уредени в чл. 783, ал. 1, като новото в тях е упражняването на надзор върху дейността на търговеца във връзка с изпълнението на утвърдения план за стабилизация и в тази връзка е съответно изменена разпоредбата на чл. 791, ал. 7.

Във връзка с осигуряване на по-голяма самостоятелност на длъжника и осигуряването на възможността му да осъществява контрол върху стопанската си дейност, се предвижда и още едно изменение, състоящо се в отпадане на института на надзорния орган. В настоящата редакция на закона (чл. 796, ал.2) надзорният орган може да е едноличен или колективен и е назначен от съда с определението за утвърждаване на плана, като негова задача е да дава предварително съгласие за извършване на изброени сделки и действия от органите на длъжника. С предлаганите изменения функциите на надзорния орган се поемат от довереното лице, след преценка на необходимостта от осъществяване на надзор при изпълнение на плана за стабилизация.

Изменения са предвидени и по отношение на самия план за стабилизация. Разглеждането, утвърждаването и приемането му се квалифицира от някои автори като същинско производство по стабилизация (Стефанов, 2018, с. 340). С допълнение на текстовете на чл. 769 и 770 се предвижда въвеждането на ясни правила относно изготвянето на плана за стабилизация. Конкретизирано е съдържанието на молбата за откриване на производство по стабилизация и плана за стабилизация. Броят на приложенията, включително доказателствата и информацията във връзка с молбата, е намален до минимално необходимия за преценка на съда относно наличието на предпоставките за откриване на производството. В съответствие с изискванията на Директивата относно задължителното минимално съдържание на плана за стабилизация се прави предложение за допълване на разпоредбите на ТЗ с посочените елементи, отнасящи се до търговеца, неговата стопанска дейност и кредиторите му, като се отчитат особеностите на националното законодателство във връзка с преценката за неплатежоспособност и риск от вероятна несъстоятелност.

Отново в съответствие с Директивата се предвижда задължително в плана за стабилизация да се посочат аргументите за това, че той ще предотврати несъстоятелността на търговеца и ще осигури жизнеспособността на дейността му, включително необходимите предпоставки за успеха на плана.

Друго предлагано изменение е по повод процедурата за приемане на плана за стабилизация. Както се акцентира и в Директивата, особено важно за успешното производство по стабилизация е постигането на съгласие между търговеца и кредиторите му относно приемането и изпълнението на предвидените в плана мерки за реструктуриране. Без такова съгласие не може да се продължи дейността на длъжника и производството по несъстоятелност е неизбежно. По тази причина се налага да бъдат направени компромиси от страна на кредиторите, съобразени с идеята за зачитане на висшия интерес, съгласно който несъгласните с плана кредитори няма да бъдат поставени в по-неблагоприятно положение в

резултат от плана, отколкото биха били, в случай на прилагане на реда на вземанията при извършване на разпределение на осребреното имущество. В настоящата си редакция ТЗ предвижда, че плана за стабилизация се приема с мнозинство повече от половината от вземанията във всеки клас, ако са гласували минимум три четвърти от броя кредитори в класа. Това изискване за участие на минимален брой кредитори в гласуването се приема като съставлява допълнително утежняващо условие за приемане на плана, поради което законопроектът предвижда отпадането му.

С оглед осигуряване на по-големи възможности за приемане на плана за стабилизация в съответствие с насоките на Директивата с измененията в нашия ТЗ се предвижда да бъде въведено неговото принудително налагане от съда, когато не е налице необходимото мнозинство от гласовете на кредиторите. Посочват се условията за допускане на това принудително налагане, свързани най-вече с одобряването му от определена част от кредиторите. Ролята на съда тук се определя от засиленото служебно начало, което е характерно и за производството по несъстоятелност (Николов, 2018, с. 123).

С измененията се предвиждат и разпоредби за защита на кредиторите, които не са съгласни с плана. Всеки кредитор, който не е съгласен с плана, може да направи писмено възражение срещу предложението за утвърждаване на плана за стабилизация в 7-дневен срок от обявяването на плана в търговския регистър, когато планът ги поставя в по неблагоприятно положение, отколкото биха били, в случай на прилагане на реда на вземанията в рамките на открито производство по несъстоятелност. Преодоляването на блокиращо мнозинство е в съответствие с изискванията на Директивата и дава възможност за налагане на плана за стабилизация, което е съобразено както с интересите на кредиторите, така и с възможността да се търси начин жизнеспособния длъжник да продължи дейността си.

Conclusion

Целите, които се преследват с производството по стабилизация на търговеца, са предприятията, които са изпаднали в състояние на финансова нестабилност да преодолеят затрудненията и да продължават да осъществяват своята дейност, като в същото време се защитят в максимална степен интересите както на търговеца-длъжник, така и на неговите кредитори. Тези цели са изцяло залегнали в Директива за реструктурирането и несъстоятелността (Директива (ЕС) 2017/1132), която си поставя за цел да подпомогне доброто функциониране на вътрешния пазар, чрез премахването на пречките за свободното движение на капитали и свободата на установяване, произтичащи от различията в националното законодателство на държавите членки по превантивно реструктуриране, несъстоятелност, опрощаване на задължения и забрана за осъществяване на дейност. Основните усилия на законодателствата на отделните държави са насочени към установяване на общи критерии, чрез които да се предостави възможност на жизнеспособните предприятия да извършват реструктуриране и да съхранят дейността си (Бъчварова, 2017, с.189). Би следвало правната регламентация да бъде прецизирана и допълнена, което е в унисон и с изискванията на европейското право. В този смисъл предложеният Проект за изменение и допълнение на ТЗ е с идея и насока именно към усъвършенстване на действащото производство по стабилизация, за да може националното законодателство да отговори на поставените изисквания (Владова – Иванова, 2022, с. 44).

References

1. Bachvarova, M. Ponyatie za neplatezhosposobnost i pravni sredstva za preodolyavane v targovskoto pravo // Izv. na Sayuza na uchenite - Varna. Ser. Ikonomicheski nauki, 2017, 1, s. 189 - 194.
2. Vladova-Ivanova, Violeta Kirilova. Doverenoto litse v proizvodstvoto po stabilizatsiya v

- svetlinata na predlaganite promeni v Targovskiya zakon // Norma, 2022, 4, s. 40-57.
3. Georgiev, A. Proizvodstvoto po stabilizatsiya – dalgo chakana glatka vazduh ili kapan na „stabilnostta“? 2017, <http://gramada.org/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B1%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%B4%D1%8A%D0%BB/> [Accessed 20/10/2020]
 4. Madanska, N. . Novite polozheniya v Targovskiya zakon. S., 2017, s. 80-94
 5. Mateeva, E. Obshtnostnopraven kontekst na proizvodstvoto po stabilizatsiya na targovets spored novata chast peta na Targovskiya zakon. Godishnik na Departament pravo na NBU 2016, S., 2016, s. 43-72
 6. Mateeva, E., Razvitie na pravnotehnicheskite sposobi za predotvratyavane na proizvodstvo po targovska nesastoyatelnost, Godishnik na Departament pravo na NBU 2016, S., 2017, s.8-42
 7. Nikolov, T., Specifics of the Procedure of Stabilization, Proceedings of University of Ruse - 2018, volume 57, book 7, s. 121-125
 8. Stefanov, G. Targovska nesastoyatelnost, V. Tarnovo, 2018, s. 340-341
 9. Tyankova, Ya. Obshta karakteristika na proizvodstvoto po stabilizatsiya. V: Sbornik dokladi ot kragla masa na tema „Aktualni problemi na pozitivnoto pravo v konteksta na chlenstvoto na Republika Balgariya v Evropeyskiya sayuz“. V. Tarnovo, 2017, s. 60-76
 10. Ehret, P., Tschentsche, F., Das vorinsolvenzliche Sanierungsverfahren aus europäischer Sicht – ein erster Schritt zur Harmonisierung a minima der Sanierungsmechanismen und des Insolvenzrechts in der EU. – In: Insolvenzrecht und Unternehmenssanierung Jahrbuch 2017, Schultze & Braun GmbH & Co. KG, Nomos, 2016, S. 18-23
 11. Zafirova, Tzveta Jordanova .& Бъчварова, М. Alternatives for Maintaining the Viability of the Enterprise in Post-Crisis Phase // Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Ser. [Изв. на Съюза на учените - Варна. Сер. Икономически науки], 2019, с. 72 – 80
 12. European Commission, Press release: Insolvency, 2014, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/bg/IP_14_254[Accessed 10/10/2022]
 13. Council of the European Union, C 272/28, 14.07.2015, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0b74e4d9-456d-11e5-9f5a-01aa75ed71a1/language-bg> [Accessed 16/10/2022]
 14. Directive (EU) 2019/1023 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on preventive restructuring frameworks, on discharge of debt and disqualifications, and on measures to increase the efficiency of procedures concerning restructuring, insolvency and discharge of debt, and amending Directive (EU) 2017/1132 (Directive on restructuring and insolvency. OJ L 172, 26.6.2019, p. 18–55 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32019L1023>[Accessed 18/10/2022]
 15. Proekt na zakon za izmenenie i dopalnenie na Targovskia zakon (47-202-01-40/26.07.2022) <https://strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=6832>[Accessed 22/10/2022]
 16. Regulation (EU) 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings. OJ L 141, 5.6.2015, p. 19–72. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32015R0848> [Accessed 24/10/2022]